

**Euroopan unionin
osarahoittama**

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

EVIPA

Ennakoiden uudistuva viherrakentaminen ja
taimitarhatuotanto Pohjois-Pohjanmaalla
2025 – 2027

Suositeltavat luonnonkasvit ja ohjeet luonnonkasvien hankintaan
Toiminannajohtaja Hanna Tajakka, Taimistoviljelijät ry

Kesäluentopäivät 27.8.2026, Joensuu
Kaupunginpuutarhurien Seura ry

1

**Euroopan unionin
osarahoittama**

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

EVIPA

Luennoitsija

Hanna Tajakka
Toiminnanjohtaja
Taimistoviljelijät ry
Puh. 040 860 9520
info@taimistoviljelijat.fi
www.taimistoviljelijat.fi

27.8.2026

Hanna Tajakka

2

Euroopan unionin
osarahoittama

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT VYRA

Esityksen sisältö

- Mikä on luonnonkasvi?
- Luonnonkasvien suosituslistat
- Luonnonkasvit ja RYTY
- Luonnonkasvit ja rakentamisen/hankinnan haasteet
- Ohjeet luonnonkasvien hankintaan
- Aikataulu

27.8.2026

Hanna Tajakka

3

4

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

Mikä on luonnonkasvi?

- Tässä yhteydessä luonnonkasvilla tarkoitetaan Suomen Lajitietokeskuksen verkkosivuston (laji.fi) mukaan Suomessa kasvavia **alkuperäisiä luonnonkasveja ja muinaistulokkaita**.
- Alkuperäinen luonnonkasvi** on kulkeutunut Suomeen viimeisen jääkauden jälkeen ihmisen toiminnasta riippumatta. Jääkausi päättyi noin 10 000 vuotta sitten.
- Muinaistulokas eli arkeofyytti kasvi** on tullut Suomeen ihmisen mukana esihistoriallisella tai keskiajalla (1600-luvulla). Kasvi on ottanut pysyvän aseman luonnossa.

27.8.2026 Hanna Tajakka

5

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

Luonnonkasvien suosituslistat (1/2)

- Taimistojen tuotannon suunnittelua ja suunnittelijoiden kasvivalintoja varten kootaan **Suositus yleisesti käytettäväksi ja viljeltäväksi luonnonkasvilajeiksi** -lista. Kasvilista muodostuu kolmesta erillisestä listasta:
 - luonnonkasvilista 1: yleisesti käyttöön ja taimituotantoon suositeltavat luonnonkasvilajit eli niin sanotut peruslajit (n. 50 kasvilajia)
 - luonnonkasvilista 2: isoina taimierinä erikseen tilattavat luonnonkasvilajit (n. 50 kasvilajia)
 - luonnonkasvilista 3: taimituotantoon huonosti soveltuvat luonnonkasvilajit. (n. 30 kasvilajia)
- Tavoitteena:** Listalla 1 olevat peruslajit ovat tulevaisuudessa taimistoilla yleisesti tuotannossa ja niiden saatavuus on pieninä erinä varmistettu. Listalla 2 olevista lajeista taimistoilla voi olla pieniä tuotantoeriä satunnaisesti tuotannossa, mutta pääsääntöisesti ovat erikseen tilattavia. Listalla 3 olevat lajit eivät käytännössä ole taimituotannossa lainkaan.
- Monet luonnonkasvilistoille 2 ja 3 päätyneet lajit **soveltuvat viherrakentamisessa paremmin käytettäväksi joko siemenestä kylvettynä tai kasvillisuusmattona**, kuten kunttana tai luonnonkasvisiirteenä. Tämän vuoksi niiden taimituotanto ei ole kannattavaa tai järkevää.

27.8.2026 Hanna Tajakka

6

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

Luonnonkasvien suosituslistat (2/2)

- Luonnonkasvilistojen avulla pyritään **ohjaamaan suunnittelua ja taimituotantoa käyttämään samaa peruslajistoa** (lista 1), joiden tuotantomääriä kannattaa lisätä ja näin saatavuus on varmempaa.
- Luonnonkasvilistojen hyödyntäminen suunnittelussa ja taimituotannossa parantaa myös **luonnonkasvien kysynnän ja saatavuuden ennakointia**.
- Samalla vältetään ”väärrien” lajien tuotantoa ja vähennetään siitä johtuvaa taloudellista riskiä taimituotannossa.
- Luonnonkasvilistat voivat muuttua ja päivittyä** sen mukaan, miten luonnonkasvien kysyntä ja tuotantotarpeet muuttuvat. Osa lajeista voi vaihtaa ajan kuluessa listalta toiselle ja listoille voi päätyä myös uusia lajeja.
- Luonnonkasvit on ryhmitelty listoille: **kukkiviin ruohovartisiin, heinä- ja sarakasveihin, vesikasveihin, pensaisiin ja varpuihin, puihin**.

27.8.2026 Hanna Tajakka

7

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

Luonnonkasvit ja RYTY

- Kunkin luonnonkasvilajin kohdalle on merkitty, minkä rakennetun ympäristön luontotyyppin (RYTY) kasvillisuudeksi se soveltuu.
- Lisätietoa RYTYstä:
https://figbc.fi/media/rakennetun_ympariston_luontotyyppit_ja_niiden_ekologisen_tilan_arviointi_2026.pdf.

Rakennetun ympäristön luontotyyppit (RYTY)

- 1 Puustoiset puistot
- 2 Puutarhat
- 3 Maanvaraiset pihat
- 4 Pensaikot
- 5 Avoimet puistot
- 6 Uusniityt
- 7 Ruderaatit
- 8 Pellot
- 9 Liikenneväylien varsien kasvillisuus
- 10 Katujen ja aukoiden kasvillisuus
- 11 Rakennuksiin ja rakennelmiin integroitu kasvillisuus
- 12 Teollisen prosessin luomat elinympäristöt
- 13 Ihmisen perustamat kosteikot
- 14 Ihmisen perustamat rannat
- 15 Rakennetut vesialtaat
- 16 Ihmisen perustamat lammet ja virtavedet

27.8.2026 Hanna Tajakka

8

Euroopan unionin
osarahjoittama

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT

VYRA

LUONNONKASVILISTA 1: YLEISESTI KÄYTTÖÖN JA TAIMITUOTANTOON SUOSITELTAVAT LUONNONKASVILAJIT (ns. PERUSLAJIT)

No	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Menestymisyöhyke/ kasvupaikka	Tuotanto- kelpoisuus	Tuotanto- aikataulu *	Käyttökelpoisuus/ Rakennetun ympäristön luontotyyppi (RYTY) **																Huomioita
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Suosituslajisto, kukkivat ruohovartiset																						
1.	<i>Achillea millefolium</i>	siankärsämä	Niityt, pientareet, pihat, nurmikot, pellot, laitumet, joutomaat, rannat. Aurinko; kuiva.	OK		1	1	1		1	1	1		1	1					Muinaistulokas. Pölyttajakasvi. Myös siemenistä suoraan kasvupaikalle. HUOM! Isot taimimäärät ** erikseen tilattuna.		
2.	<i>Alchemilla alpina</i>	tunturipoimulehti	Tuntureilla niityt, kankaat, louhikot, lumimaat, puronvarret. Aurinko-puolivarjo; kuiva-tuore.	OK						1	1			1						Pitää löytää hyvä suomalainen luonnonkanta lisäyslähteeksi. Esiintyy Lapissa.		
3.	<i>Antennaria dioica</i>	ahokissankäpälä	Kangasmetset, kalliit, kedot, ahot, laitumet, pientareet, tunturipaljakat. Aurinko; kuiva. Kestää hyvin paahdetta.	OK						1	1			1	1					Silmälläpidettävä. Pölyttajakasvi. Myös siemenistä suoraan kasvupaikalle. HUOM! Isot taimimäärät ** erikseen tilattuna.		
4.	<i>Argentina anserina</i>	ketohanhikki	Pihat, polut, nurmikot, puistot, pellot, tienvarret, joutomaat, venerannat, myös luonnontilaiset merenrannat. Aurinko-puolivarjo; kuiva-tuore. Kulutusta kestävä.	OK		1		1		1	1			1	1					Pölyttajakasvi. Myös siemenistä suoraan kasvupaikalle, siemenet eivät välttämättä ole kotimaista alkuperää.		
5.	<i>Campanula rotundifolia</i>	kissankello	Niityt, laitumet, joutomaat, tienvarret, pientareet, kalliit, harjut, valoisat metsät, puronvarret, tunturikankaat. Aurinko; kuiva.	OK						1	1	1		1	1				1	Pölyttajakasvi. Myös siemenistä suoraan kasvupaikalle. HUOM! Isot taimimäärät ** erikseen tilattuna.		
6.	<i>Centaurea jacea</i>	ahdekaunokki	Kuivat niityt, kedot, ahot, laitumet, metsänreunat, joutomaat, pientareet. Aurinko; kuiva.	OK						1	1			1	1					Muinaistulokas. Pölyttajakasvi. Myös siemenistä suoraan kasvupaikalle.		

27.8.2026

Hanna Tajakka

9

10

Euroopan unionin
osarahoittama

EVIPA

VIHHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT

VYRA

Luonnonkasvit ja rakentamisen/hankinnan haasteet (1/2)

- **Aikataulu** → Urakoinnissa tarjouskilpailun ja toteutuksen välinen aika on lyhyt, jolloin urakkaan sisältyvä (luonnon)kasvien tilaaminen työkohteeseen on mahdotonta, jos (luonnon)kasvien taimia ei ole saatavilla ”hyllystä”.
- **Kasvivalintojen muutostarpeet** → Jos suunniteltuja (luonnon)kasveja (tai taimikokoa, taimimäärää) ei ole saatavilla, joudutaan kasvivalinnat muuttamaan, mikä aiheuttaa ylimääräisiä työvaiheita, viivästyksiä ja kustannuksia. Tätä voidaan osin ennakoida jo suunnitteluvaiheessa antamalla vaihtoehtoja korvaavista lajeista/taimikoosta.
- **Luonnon monimuotoisuustavoitteiden ja alkuperävaatimusten saavuttaminen** → Puuttuvat luonnonkasvit joudutaan usein korvaamaan joko puutarha-/viljelylajistolla tai luonnonkasvien tuontitaimilla.

=> TARVITAAN URAKOITSIJAN JA TILAAJAN ROOLIN MUUTOSTA LUONNONKASVIEN HANKINNOISSA, JOS HALUTAAN SAAVUTTA ASETETUT ALKUPERÄ- JA LUONNONMONIMUOTOISUUSVAATIMUKSET

27.8.2026

Hanna Tajakka

11

Euroopan unionin
osarahoittama

EVIPA

VIHHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT

VYRA

Luonnonkasvit ja rakentamisen/hankinnan haasteet (2/2)

- Julkisissa viherrakennuskohteissa **luonnonkasvitarpeet ovat usein monilajisia ja määrällisesti suuria, mutta kertaluonteisia**. Taimituotannossa tällaisia kysyntäpiikkejä ei voida ennakoida.
- EVIPA-hankkeessa ehdotetaan muutosta nykyiseen toimintatapaan **ohjaamalla tällaiset kasvihankinnat tilaajien vastuulle**.
- Suunnitelmien mukaiset luonnonkasvit tulee tilata hyvissä ajoin, usein jo useita vuosia ennen rakentamisvaiheen käynnistämistä. Tällöin varmistetaan suunnitelman toteuttaminen ja vältetään rakentamisen aikana kasvillisuussuunnitelman muutostyöltä. Näin toimien taimituottajat pystyvät suunnitelmallisesti lisäämään kohteessa tarvittavaa lajistoa, ja **urakoitsijoiden hankintavastuulle jää vain yleisesti saatavilla oleva kasvilajisto**.
- Muutos lisää tilaajien hankintatyötä, mutta **poistaa toteutuksen riskejä**. Taimistoille muutos tuo **tuotantoon tarvittavaa ennakoitavuutta**, mutta lisää tarjoustyötä.

27.8.2026

Hanna Tajakka

12

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

Tilaajan luonnonkasvien hankintaohje

Sisältö:

- Luonnonkasvien hankinnan ennakointi ja valmistelu
 - Luonnonkasvien saatavuuden varmistaminen
 - Luonnonkasvien korvaavuus
 - Hankinnan aikataulutus
 - Hankintatavan valinta
 - Taimihankintakoordinaattorin hyödyntäminen
- Luonnonkasvihankintojen tarjouspyyntö ja sopimus
 - Tarjouspyynnön ajoitus
 - Tarjouspyynnön sisältö ja rajaus
 - Sopimuksen sisältö
- Tilaajan luonnonkasvihankintojen vastuun siirtyminen urakoitsijalle työmaalla
 - Taimien vastaanotto työmaalla
 - Taimien rakennusaikainen ja takuuajainen hoito
 - Luonnonkasvi-istutusten luovutus tilaajalle ja takuutarkastus
- Keskeiset käsitteet

27.8.2026 Hanna Tajakka

13

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT **VYRA**

Aikataulu

- Syksyllä 2026 viimeistellään ja ”koekäytetään” EVIPA-hankkeen versiot Pohjois-Pohjanmaan toimijoiden kanssa.
- Loppuvuodesta 2026 Pohjois-Pohjanmaan ”versiot” käsitellään valtakunnallisten toimijoiden kanssa, jonka jälkeen julkistetaan valtakunnalliset suosituslistat ja hankintaohjeet.

27.8.2026 Hanna Tajakka

14

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT

VYRA

**Kommentteja!
Kysymyksiä?**

27.8.2026

Hanna Tajakka

15

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EVIPA

VIHER- JA
YMPÄRISTÖRAKENTAJAT

VYRA

Kiitos mielenkiinnosta!

27.8.2026

Hanna Tajakka

16